

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

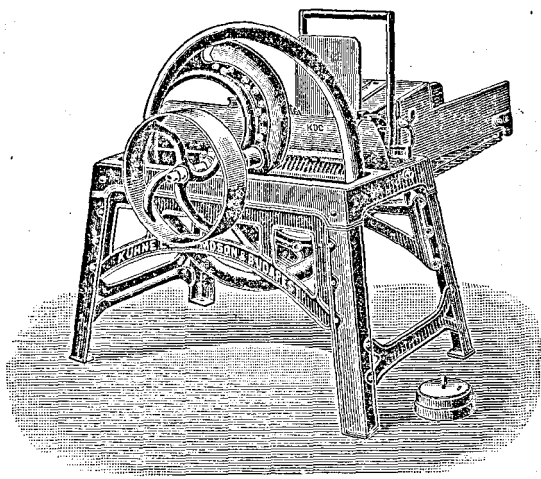
KOLOZSVÁR. 1907. November 17.

46. SZÁM.

KÜHNE E.

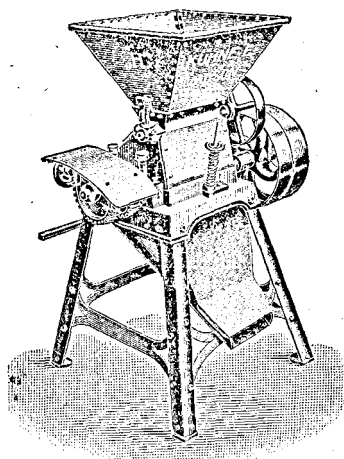
hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

Mosonban

1672

elismert gondos kivitelben szállit:
szecskavágógépeket,
 répavágókat, darálókat,
takarmányfüllesztőket,
„TORNADO“ kukoricaszár-
tépőket, MORZSOLÓKAT,
 burgnyamosógépeket, teljes ta-
 karmánykamra-berendezéseket
FÓRAKTÁR: BUDAPEST,
 VI. ker., Váci-körút 57a. sz.
FIÓKRAKTÁR: DEBRECZEN és
TEMESVAR.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárákat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinkomobillokhoz, Szalmakazalozókat, Gőzekeket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállit a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Muraközi nóri fajlovak (hidegvérűek).

A t. cz. földbirtokosok, uradalmak és mezőgazdák szíves figyelmébe ajánlom magamat a valódi

muraközi nóri fajlovak,

u. m.: igás, anyakanczák, tenyszcsikók és apamének vételelénél, melyet én az első kézből direkt a paraszt tenyésztőtől bárkinek igen szolid feltételek mellett segédkezem beszerezni. Elsőrendű referenciák. Vásárok jegyzékével készséggel és Hoffmann Lipót lóvásárló ügynök díjtalanul szolgál. Csáktornya (Muraköz)

— Birtokosoktól és uradalmaktól számos elismerés. —

Elválasztott csikókat rendkívül olcsó árban beszerezhetem

— Kancza vagy mén darabja 100—130 forint. —

2042

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
 Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-
 sával 1,970.340.— K.
 Tartalékok 764.760.16 „
 Összesen: 2,735.104.16 „

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.23 „
1905. „ „	61.730.60 „
1906. „ „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2½%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLEGÉPEK, BENZINMOTOROK,
 ÁRATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
 TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEJYZEKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYARÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

1758

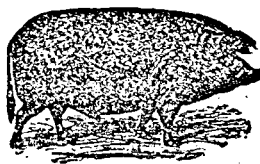
és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak
mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50 Budapest — Kelenföld a vasútállomással szemben.

ELADÓ

a balázsfalvi gör. kath. káptalani uradalom péterfalvi gazdaságában

90 drb. 9 hónapos sertésvészen át nem ment, a szanicsali gazdaságában 35 drb. 9 hónapos sertésvészen — átment mangalicza süldő. —
A süldők heréltek és miskáreltek.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyjérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.
Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Főter 9.
1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garnitúrájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, Országház.

1934

ELADÓ

5 drb igen jó faj szőke mangalicza vészen átment két éves kan. Továbbá üzembeszűntetés következtében egy alig használt kitűnő karban levő magyar államvasuti gépgyárból kikerült 18 lóerejű benzin-motor.

Felvilágosítást ad PATRUBÁNY MIKLÓS Mező-Dobra, u. p. Mező-Kapus.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzóok.

1475

Ur! Rezső

sertésbizományos
Budapest, VIII.,
Bórkocsis-
utca 12. Telefon: 97—05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít

1870

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle**

zsák és ponyvagárban Budapest, Nánor-utca 31—33. sz. szerezhetőek be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakülsőmű intézet. 1896

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazda, vagy chez állást keresek.

Hm.-Vásárhelyi m. kir. állami földmives iskola két éves tanfolyamát sikerrel végeztem, nőtlen 23 éves ember vagyok, teljesen gazdaságban nevelkedtem.

Állattenyésztés, hizálás, tejgazdaság, állatgyógyászat, szülészet, szőlő- és nemes fák kezelése és egyes művelési módjaiban, az összes gazdasági teendőkhöz jártas vagyok. Kerek szives megkeresést

Teljes czimem: 2026 I.
Gsongrád-m. gazd. egyesület

Vecseri Antal Szentés.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A világ 1907. évi gabonatermése. 617
Milyen mesterséges trágyákat használjunk
használjunk? *Grabner Emil.* 618
Motort vagy gőzgépet használjunk-e? Ifj. S. P. 619

Kisebb szakközlemények.

- Egy új műtrágya. — Az új bor barnulásának
megszüntetése. 619

Irodalmi szemle:

- Könyvismertetés:
Könyv a sertéshizlalásról. 619

Kormányintézkedések.

- Szeszfűzői tanfolyam gazdatiszták és szesz-
gyártuladonosok részére. — A román legel-
tetési forgalom betiltása. — Állami szőlő-
vesszők eladása. 620

Vegyes közlemények.

- 620

Hirdetések.

Természetől arankamentes lóhere és- luczernamagért

100 kilónkint 10 koronával
magasabb árt. fizetek a
legmagasabb napi árnál.

Az átvétel és fizetés a termelő ál-
lomásán történik.

Természetől arankamentes a here-
mag, ha az illető területen aranka
nem mutatkozott, vagy csak cse-
kély mértékben és azonnal irtot-
ták. A t. gazdák, kik eladó ló-
heremaggal vagy luczernával ren-
delkeznek, sziveskedjenek a lent-
jegyzett céghez mintát küldeni és
a mennyiséget közölni.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

== BUDAPEST. ==

1002

A világ 1907 évi gabonatermése.

II.

Gabonát exportáló államok.

1. Magyarország (Horvát- és Szlavon- országokkal).

A múlt év őszi idényében sokáig tartó
esőzés akadályozta a szántás és vetés mun-
káját; végre a munkálatok az ország minden
részében november hó közepéig befejeztettek
anélkül, hogy nagyobb terület változás jöhe-
tett volna létre. A bevetett terület tehát egy-
általán nem, vagy csak keveset emelkedhe-
tett. Az őszi vetések már november hó folya-
mán annyira megerősödtek, hogy akkoriban
a legszebb reményekre is jogosítottak. Egye-
dül az egerek és férgek kártételei miatt mu-
tatkozott, már az elmúlt év őszen jogosult
panasz. Az abnormális téli időjárás, mely
rendkívüli zordságáról volt nevezetes, közel
öt hónapig tartott. Az ország délvidékén hosz-
szabb időn át ritkán feküdt hó a vetéseken,
tehát a fiatal növények folytonosan az idő
viszontagságaival küzdöttek. Másutt pedig a
gyakori havazások miatt a hó magassága a
100—150 centimétert is meghaladta. A nagy
hőtömeg miatt kora tavasszal természetesen
az olvadás lassan folyt le; a hegyekből pedig
a hó csak május végén kezdett takarodni és
még júniusban is nyoma mutatkozott folyó
vizeinkben, amelyek áradásaikkal az idén
nagyon sokszor aggodalomban tartották a
gazdaközönseget.

Kifagyás, kipállás, egér- és rovar kár
annyi volt az idén, mint máskor esztendőkön
át. A hideg tél is igen hűvös előtavaszra de-
rült, száraz és meleg május következett. Ju-
nius hava a rendesnél melegebb és szárazabb
volt. A hőmérséklet mindenütt meghaladta a
30 évi átlagot. Julius hónap időjárása szin-
tén meglehetősen abnormális lefolyású volt.
A Királyhágón tuli vármegyékben és az Al-
földön az eső csaknem mindenütt hiányzott.
Augusztus hava sem tartozott a rendes év-
járatu időszakhoz; ez is inkább abnormális
mint rendes volt, gyakran volt ugyan eső,
de kevés helyen elegendő.

A változó, sokszor kedvezőtlen időjárás,
mely szeszélyessége által az idén nagyon is
kitűnt, a terméseredményekre rendkívül ke-
vezőtlen befolyású volt. A kevésbé szenve-

dett vidékek tűrhető és jó termést adtak
azokban a vármegyékben azonban, ahol már
a tél és a tavasz sok kárt okozott és a
hol a nyár sem volt megfelelő, gyengén, sőt
egyes helyeken rosszul sikerült a termés. A
jobb vidékek közé sorolható a Duna két vi-
déke és részben a Duna-Tisza közé: néhány
Királyhágón tuli vármegye és a Tisza jobb-
partjának egy kicsiny része, Gömörvármegyé-
vel az élén. Sem a mennyiség, sem a minőség
nem elégíti ki a gazdákat azokban a vármegyék-
ben, ahol az időjárás nyomai nagyon mutat-
koznak. Az átlagos terméshozamnál legalább
is 15—20%-al alacsonyabb; a mennyiség pe-
dig a rendes átlaghoz viszonyítva az őszi-
nél körülbelül 35—40%-nyi kevesebbet tün-
tet fel. A mi örvendeteset, ha lehet egyál-
talan az ideai buzatermés körül illet tapaszt-
alni, észlelhettük, azt csakis az említett
dunamenti részekben találhatjuk fel. A múlt
évhez képest a búzához hasonlóan a többi
termények is jóval kisebb átlag sulyt mutat-
nak. Az őszi kisebb termését tehát a kis-
sebb sulyegységnek is tulajdoníthatjuk és
tényleg az őszi buza és őszi rozs igen kis
termést adtak. Talán még az árpa fizetett
legkiegészítőbb hozammal. Ez a termés köze-
pes termésével a gazdák fáradozását még a
legjobban honorálta. A zab közel áll ugyan a
közepes átlaghoz, mindazonáltal a mértéket
nem ütötte meg legalább olyan arányban, a
mint az kívánatos lett volna. A gumós növé-
nyek fejlődése jobbra meglehetősen, sőt rész-
ben jó, itt-ott pedig kitűnő. Egyedül a korai
burgonya és az Alföldön a késői, is részben
apró gumóival kevésbé biztató. A tengeri az
Alföld némely vidékén gyenge, másutt azon-
ban a hol t. i. elegendő eső volt, jó és rész-
ben kitűnő termést ígér. Az eddig számításba
vehető elemi csapás okozta károk figyelembe-
vételével a valószínű termés az augusztus hó
15-ig ismert cséplések alapján volt:

buza	32,257.000 métermázsa
rozs	10,526.900 "
árpa	13,612.000 "
zab	11,921.000 "

A tengeri és burgonya terméskilátások
ugyancsak augusztus hó 15-én a követke-
zők voltak:

tengeri	44,344.300 métermázsa
burgonya	44,610.800 "

Veszünk **Luczernamagot**, Arankamentes és nagyarankamen-
tes **Lóheremagot** a legmagasabb áron.

Lóheremagból kérünk 5 kilós
== mintát utánvétel mellett. ==

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

Horvát- és Szlavonországek adatait össze foglalva, a magyar korona országaiban, tehát az anyaország adataival együtt volt:

buza	35.479.000 métermázsa
rozs	11.454.000 "
árpa	14.204.000 "
zab	12.608.000 "

A tengeri terméshezama becsülhető:

összesen	41.344.000 q-ra
1906-ban	47.884.201 "

A valószínű gabona- és lisztfelesleg az idén kisebb lesz, mint a múlt évben, bár a buzafogyasztás mindenestre csökkeni fog. Magyarországból Horvát- és Szlavonországek-kal kivettek 1907. I. félévben:

buza	2.982.979 q	buzaliszt	3.984.594 q
rozs	1.282.934 "	rozsliszt	219.310 "
árpa	1.004.961 "		
zab	1.006.065 "		
tengeri	2.430.431 "		

Ezzel a mennyiséggel szemben behoztak az ország területére 1907. I. félévben:

buzát	20.644. q	buzalisztet	37.289 q
rozsot	610. "	árpát	8.986 "
zabot	28.169 "	tengerit	84.658 "

Szerencsének lehet nevezni, hogy az idén, különösen a buza és tengeri készletek tetemesek voltak még Magyarországon. De így sem kerülerti ki Ausztria azt a rendelleneséget, hogy az idén a rendesnél jóval nagyobb mennyiségű idegen terménycikket lesz kénytelen a reá nézve messzebb és a vámok is arányában drágább piacáról beszerezni. Ez az egyetlen esztendő bizonyítékot szolgáltat arra nézve, hogy Magyarország a fokozódó belfogyasztás következtében már kis közép termés után nem képes Ausztria egész hiányát fedezni, de bizonyíték arra nézve is, hogy Magyarország és Ausztria megszűntek kenyérterményeket exportáló államok lenni.

2. Bosznia és Hercegovina.

Az 1907. év összes terméseredménye körülbelül:

buza	620.930 métermázsa
rozs	87.280 "
árpa	602.710 "
zab	410.970 "
tengeri	1.968.100 "

Behozatala és ezzel szemben kivitele körülbelül lesz:

	behozott	kivitt
buza	18.246 q-át	111.297 q-át
buzaliszt	603.162 "	10.898 "
tengeri	108.798 "	310.079 "
zab	35.408 "	165.161 "

3. Oroszország.

(európai és ázsiai)

Az orosz birodalom 72 kormányzóságában az összes termés a folyó esztendőben becsülhető:

buza	148—155 millió q
rozs	185—195 " "
árpa	75—80 " "
zab	125—135 " "
tengeri	16—18 " "
burgonya	220—230 " "

A várható gabonafelesleget a kiviteli forgalom szempontjából és esetleg a jövő évre átmenő készletet is becsülhetjük:

buza	40—42 millió q
rozs	12—13 " "
árpa	24—25 " "
zab	15—18 " "
tengeri	3—4 " "

4. Románia.

A román kir. földmivelésügyi minisztérium szerint a buza és a többi termények terméshezama körülbelül ekkép becsülhető:

buza	14—15 millió q
rozs	1.2—1.4 " "
árpa	4.5—5.5 " "
zab	3.5—4.0 " "
tengeri	19—20,0 " "
burgonya	2—2.5 " "

Feltéve, hogy a buza és rozsfogyasztás mérséklődik, a mi igen valószínű a magas gabona áraknál fogva, lesz tehát az összes valószínű kivitel:

buza	4.5—6.0 millió q
rozs	0.5—0.6 " "
árpa	3.5—4.0 " "
zab	1.5—1.0 " "
tengeri	4—5.0 " "

5. Bulgária és Kelet-Rumélia.

Bulgária és Kelet-Rumélia összes gabona-termése valószínűleg a következő:

buza	8—9.00 millió q
rozs	1.50 " "
árpa	2.50 " "
zab	3.00 " "
tengeri	5.00 " "

felesleg, mely kivitelre fordítatik, körülbelül lesz:

buza	2—3 millió q
rozs	0.30 " "
árpa	0.30 " "
zab	0.50 " "
tengeri	1.00 " "

(Folytatjuk.)

Milyen mesterséges trágyákat használjunk?

A mesterséges trágyák jövedelmezőségére döntő befolyással bír az, hogy a trágyázandó növény igényeinek megfelelő tápanyagot azon trágyában és olyan mennyiségben adjuk, amely a természetének legjobban megfelel.

Az alkalmazandó trágya megválasztásánál erre különös tekintettel kell lenni, de az erre vonatkozó kísérleti tapasztalatokat nem szabad ellenőrzés nélkül felhasználni, mert ha valahol, úgy a mesterséges trágyafélék alkalmazása terén igaz az, hogy: „nincsen szabály kivétel nélkül“. Bármilyen sok helyen beválik valamely trágyázás, kipróbálás nélkül nem lesz célszerű azt alkalmazni és azért az alább elmondandók, csak általános irányítól szolgálhatnak a mesterséges trágyák felhasználására és nem receptként azok kipróbálás nélküli alkalmazására.

Legáltalánosabb értékük van a mesterséges trágyafélék közül a foszforsavtrágyáknak. Ezek legtöbb helyen jól beváltak és egymagukban alkalmazva is képesek a termést hasznot hajtóan fokozni. Ilyen trágyák a: szuperfoszfát, Thomassalak, csontliszt és nyersfoszfát, de az utóbbi kettő foszforsava nagyon lassan oldódik, és ezért csak bizonyos esetekben, humuszdus (tőzeg) talajon van jelentőségük. A másik két foszforsavtrágya közül a Thomassalak foszforsava lassan oldódik, a szuperfoszfáté pedig vízben is oldódó, tehát gyorsan ható. Sok esetben ez a két trágya egyenlő hatást fejt ki, ha a Thomassalakban másfélszer annyi foszforsavat adunk, mint a mennyit a szuperfoszfátban alkalmazunk, de az erdélyi viszonyok között a Thomassalak alkalmazása mégis ritkább esetben lesz jövedelmező, mint például Magyarország nyugati megyéiben, vagy a felvidéken, mert ezen trágyát Cseh- és Németország vasgyárai szállítják és innen Erdélyig, olyan szállítási díjat kell érte fizetni, hogy ez a trágya árát nagyon megdrágítja.

Ezért a szuperfoszfát alkalmazása legtöbb helyen jövedelmezőbb lesz. Ezt vízben oldható foszforsavtartalma alapján vásároljuk és a trágya hatása két éven át tart. Az ásványi és csontliszt szuperfoszfát foszforsava egyenlő értékű, az utóbbiban azonban mintegy 2°/_o szerves nitrogén is van, de ennek oly kevés a trágya értéke, hogy ezen szuperfoszfát is csak vízben oldható foszforsavtartalma alapján vásárolandó. Hasonló elbírálás alá kell venni az amoniak szuperfoszfátot is, mert igaz ugyan, hogy ennek amoniak nitrogénje hatékonyabb, de legtöbbször oly drága, hogy előnyösebb ha a benne lévő ammoniakot külön, kénsavas ammoniak alakjában vásároljuk és a foszforsavtrágyázásra csak közönséges szuperfoszfátot használunk.

A nitrogéntrágyák-ban a nitrogént drágáron kell megfizetnünk és azért ezek használata legtöbbször csak ott szolgáltat jövedelmet, ahol régebben kapott a talaj istálló trágyát. Egymagukban csak kivételes esetben használjuk, hanem rendszeren a foszforsavtrágyákkal együttesen alkalmazzuk. Legáltalános használt nitrogéntrágyáink a chilisalétrom és kénsavas ammoniak. Az előbbi már kész növényi tápanyag és azért gyorsan ható, ez okból nagyon jó hatása van olyan esetben, ha a növényt gyorsan kell nitrogénhez juttatni (gyenge vetések felsegítésére), ahol azonban fokozatos nitrogén táplálásra van szükség, ott feltéve, hogy a talajban van mész, a kénsavas ammoniak jobb és előnye, hogy nem mosatik oly könnyen ki a talajból. Ezért az őszi gabonafélék alá inkább ezt használjuk, a chilisalétromnak ellenben a cukorrépa trágyázásánál van nagyobb jelentősége. A kénsavas ammoniaknak két, a chilisalétromnak egy évig van hatása.

A szerves nitrogéntrágyák közül a guano, mész, vérliszt és gyapjuhulladéknak nagyobb

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérenmű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszérien készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

jelentősége nincs, a feká és szárított sertés-trágyák pedig nem tekinthetők tulajdonképpen mesterséges trágyáknak és azért ez alkalommal ezek részletesebb megbeszélését mellőzhetőnek vélem.

A kálitrágyáknak csak kivételes esetben van jelentőségük, mert a kötött és főképen az agyag talajokban elegendő kálium van és azért csak a homok vagy tőzeg talajon szolgáltatnak jövedelmező terméstöbbletet. A réteken gyakran kötöttebb talajokon is van a kálitrágyáknak hatásuk és ilyen célra az erdélyi viszonyok között a 40%-os kálitrágya használata lesz, ugyancsak a szállítási költségek miatt helyén való, mert a kainitból háromszor annyit kell alkalmazni és így ugyanazon trágyahatás előidézésére háromszor annyi szállítási költséget kell fizetni, mint az esetben, ha 40%-os kálitrágya (koncentrált kálisó) alkalmaztatik.

Kérdés már most, hogy milyen növény alá mely mesterséges trágyafélék használata előnyös és milyen mennyiségben célszerű azokat alkalmazni.

Erre vonatkozólag legjobb támpontot nyújthatnak az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás trágyázási kísérletei és azért a legfontosabb növények trágyázására vonatkozó tapasztalatokat ezen kísérletek eredményei alapján fogom egy következő közleményben ismertetni.

Grabner Emil.

Motort vagy gőzgépet használjunk-e?*

Mióta a hőerőgépek (petróleum, benzin stb. motorok) a mezőgazdasági üzemben is kezdtek alkalmazást nyerni, ugyszólván napirenden van a kérdés: „Motor-e vagy gőzgép?”

Annyiszor meg volt már vitatva e kérdés, hogy csak felesleges ismétlésekbe kellene bocsátkozni a válaszok részletes felsorolásánál.

Mivel azonban még mindig felszínén a kérdés, ime néhány válasz a főbb pontokra:

1. Akármily rendszert motorhoz csak oly tanult gépvezető kell, mint a gőzgéphez, mert a motorok semmivel sem egyszerűbb szerkezetűek, mint a gőzgép. A gépészkérdés a motornál csak annyiból egyszerűbb, hogy ezek üzemben vezetéséhez nem kell ugynevezett „vizsgázott” gépész, hanem akármelyik ügyesebb cselédember is — kellő betanulás után — vezetheti a gépet, mert a vizsgázott gépész még nem következkép ügyes gépész is. Ellenben egy ügyes cseléd vizsga — oklevél — nélkül is megállhatja a motor mellett helyét, ha tisztában van annak szerkezetével és a szerkezet kezelésével, tisztításával. Feltétlenül kell érteni a motorkezelő cselédnek némit a kovács, illetve gépész mesterséghez. Tudnia kell a tengely, csapágy, dugattyu, olajozó, csavarok stb. stb. szerkezetét, kezelését; ismernie kell az előforduló üzembavarok okát és azokat — ha el nem is tudja mind háritani — legalább tudnia kell megtalálni, megokolni és azok ellen lehetőségig védekezni.

* E közérdekű cikket, melyet hazánk egy első-rangu gazda gépszakértője irt, a D. G. L.-ből vettük át.

Ugyanily ismerettel kell birnia a motortulajdonosnak is, tehát neki is teljesen tisztába kell lenni az illető motor szerkezetével, működési módjával, hogy adandó alkalomkor tudjon tanácsosul szolgálni az „ügyes” cselédnek.

2. Ha egy modern gazda cséplőkészletet ujonnan beszeréz, akkor először is számítás csinál, melyik lesz az olcsóbb, a motor-e vagy a gőzgép? Nem a beszerzési árat tekinti első-sorban, hanem a végezendő munkával szemben álló üzemköltségeket.

Miután a motor és gőzgép beszerzési ára közt — egyenlő nagyságu erőszolgálatot feltételezve — lényeges különbség nincs, főképen csak az üzemköltségek dönthetnek abban a kérdésben, mi az olcsóbb, motor-e vagy a gőzgép? A számítás nem nehéz megcsinálni.

Tessék megértékeln a gőzgép és a motor tüzelőanyagának egységét lóerő-óránként.

Erre nézve számos adat áll rendelkezésünkre: úgy a fa, mint a kőszén, mint a benzin vagy petróleumra nézve. Minden gyárban lehet erre elég megbízható adatokat kapni.

Amennyire a mai tüzelőanyagok ára után számítani lehet, addig, míg 12 lóerőnél nagyobb erőre (ez cséplési erő felfogás szerint megfelel az ugynevezett 6 lóerős gőzgépnek) szükség nincs, a benzinmotor — adómentes benzint értve — pénzben kevesebb értékű tüzelőanyagot fogyaszt a kőszénbányáktól és vasutól távolabb eső helyeken, mint a gőzgép. Tizenkét lóerőnél nagyobb erőnél már a kőszén gőztermelése olcsóbb, tüzelő anyag szempontjából. Ahol bőven s olcsón van tűzifa, ott az a legolcsóbb. Szalmával a modern gazda manapság nem fűt.

További számítás alapját képezi a tüzelőanyag és a víz fuvarozása.

A hőerőmotoroknál ez jelentékenyen kevesebb, mint a gőzgépéknél. Nagy átlagban a fuvarozás a hőerőmotoroknál $\frac{1}{4}$ része a gőzgép igényelt fuvarozásnak. Ennek költsége pedig helyről-helyre más és más, csak a helyi viszonyok alapján lehet erre megbízható számítás csinálni.

Ha az illető gazda e két pontot szem előtt tartva számol, nem lesz nehéz rájutni a reá nézve kedvezőbb erőgép megoldásra. Különösen, ha nem feledkezik meg még arról is, hogy a gőzgép felfűtése, annak időszaki szünetei munka közben s munka utáni melegvesztése — mikor tehát hasznos munkát nem végez — mintegy $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{6}$ részét a tüzelő anyagnak hiába fogyasztja, ami a hőerőmotornál nincs meg s annak szállítása is több erőt igényel, mint a motor.

Számítás dolga tehát a motormegválasztás. S e számítás nem nehéz, ha fentieket tekintetbe veszik.

Ifj. S. P.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ Egy új műtrágya. Cserhádi Sándornak, az orsz. növénytermelési kísérleti állomás vezetőjének nemrégiben megjelent alábbi közérdekű közvéleményére kivjuk fel t. olvasó közönségünk figyelmét.

Agrikulturfoszfát elnevezés alatt liszté örölt nyersfoszfát kerül egy idő óta forgalomba. Ez ideig főleg csak Német- és Franciaországban ajánlgatták a gazdáknak. A napokban azonban egy körlevél került a kezembe, amelyben egy hazai műtrágyakereskedő igen melegen ajánlja e foszforsavtrágya félélet a magyar gazaaközönségnek, azt állítván, hogy az

többet ér, mint a szuperfoszfát és ezért szükségesnek tartom a gazdaközönséget tájékoztatni ezen újabb trágyaféléről.

Az agrikulturfoszfáttal már számos kísérletet végeztek, a kísérletek egy részénél kedvező eredménnyel, a kísérletek túlnyomó részéből azonban az tűnt ki, hogy ez egy lassan ható, a termést csak kis mértékben fokozó trágyaféle. Az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás idevonatkozó kísérletei szintén ezen utóbbi állítás helyességét bizonyítják és ez könnyen megmagyarázható. Az agrikulturfoszfátban a foszforsav nehezen olvadó állapotban fordul elő, a talajban tehát sokkal lassabban oszlik el, a növények lassabban vehetik fel mint a szuperfoszfát foszforsavát és ezért legalább is valószínű, hogy a szuperfoszfátnál kedvezőbb eredményt adjon.

Az agrikulturfoszfát-gyárosok, illetve kereskedők ezzel szemben közlik azon néhány kísérlet eredményét, amelyek szerint az agrikulturfoszfát igen kedvezően hatott.

Ezen kísérletek figyelembe vételével nem azt ajánlom a gazdaközönségnek, hogy egyáltalában ne vegye figyelembe az agrikulturfoszfátot, hanem csak azt, hogy egyelőre tartózkodó álláspontot foglaljon el.

Az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás a jövő ősszel nagyobb arányú kísérletet fog megindítani a gazdák közreműködésével ezen trágyafélével. Várja be a gazdaközönség ezen kísérletek eredményét és csak ha ezen kísérletekből az tűnik ki, hogy e trágyaféle haszonnal alkalmazható, vásárolja azt, addig azonban ne.

+ Az új bor barnulásának megszüntetése. Ha az új bor olyan hordóba kerül, amely hordót nem tisztítottunk meg jól, akkor az új bor megbarnul. Az éretlen fűrtök ugyanezt eredményezik, meg a tisztátalan kezeléssel is ezt érjük el. Az új bor barnulását meg lehet szüntetni, ha vékony sugárban és a fejtő edénybe tartott nyirfaseprűcskén át fejtjük le, mert így sok levegővel érintkezik. Az így leengedett habzó bort gyöngén kénezt hordóba kell önteni, ahol a barna törést adó anyagok kiválása folytán a tisztulás biztosan bekövetkezik.

IRODALMI SZEMLE.

Könyvismertetés.

Könyv a sertéshizlalásról. Bäcker György kőbányai sertéshizlaló telepek intézője a sertéshizlalás terén hosszú éveken át szerzett tapasztalatait könyvbe foglalta össze. A könyv a sertéshizlalást tárgyalja, különös tekintettel a sertésvészre s a szerzőnek összes erre vonatkozó figyelemreméltó kísérleteivel és eredményeivel foglalkozik. Bäcker szerint a sertésvész ellen a legsikeresebben azzal védekezhetünk, ha a beltényésztés elhagyásával, vérfrissítéssel, okszerű neveléssel és rendkívüli tisztasággal üzzük a sertésstenyésztést. A sertésvész gyógykezelése azért maradt eddigelé meddő, mivel a sertésstenyésztés nevelés és hizlalás terén nem történtek meg a szükséges változtatások. A szerző tapasztalatainak eredményeként azt állítja, hogy a sertésvész csakis a gyenge szervezetű s nem rendes módon tartott sertéseken tud uralkodni. vagyis a sertéseket addig nem szabad erős hizlalásnak alávetni, míg azok teljesen ki nem fejlődtek.

= Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök =

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménnytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménnytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

A könyv függelékében néhány szó van az angol hussertés-tenyésztés további fejlesztéséről. A kiváló gonddal megírt a gyakorlati utmutatóul is szolgálható évkönyv a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének (Budapest, V. Alkotmány-utca 31.) kiadásában jelent meg, Ára 2 korona.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Szeszfőzői tanfolyam gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok részére. A kassai m. kir. gazdasági akadémia 1908. évi január hó 5-től 20-ig szeszfőzői tanfolyam tartatik gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok részére. Ezen tanfolyam célja: megismertetni a résztvevőkkel a szeszgyártás elméletét és a szeszgyártás terén felmerült újabb vívmányokat, az ellenőrző vizsgálatok végrehajtását és a moslák értékesítését. A tanfolyamon részt vehet minden gazdatiszt és szeszgyártulajdonos, aki legkésőbb folyó évi december hó 25-ig a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságánál ebbeli szándékát levélben bejelenti. A tanfolyam csakis az esetben fog megtartatni, ha legalább is tiz résztvevő jelentkezik. A jelentkezők a tanfolyam megtartása, vagy meg nem tartásáról a jelentkezési határidő leteltével azonnal kiértékelnek. Tandij 40 korona, laboratóriumi díj 10 korona.

Bővebb felvilágosítással szolgál a kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága.

Kassán, 1907. évi november hó. A kassai m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága.

A román legeltetési forgalom betiltása. Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter a román határszéli vármegyékhez intézett rendeletével a Romániával való legeltetési forgalmat betiltotta. A rendelet szerint a miniszter a közgazdasági és állategészségügyi szempontokból veszélyesnek bizonyult rendszer további folytatására nem fog módot nyújtani. Ez a rendszer különben is sok alkalmat adott a vámkezelési szabályok kijátszására és egyeseknek indokolatlan anyagi előnyöket nyújtott.

Állami szőlővesszők és szőlőoltványok eladása. Az állami szőlőtelepeken termelt szőlőoltványok kizárólag hazai szőlőbirtokosoknak a következő áron és feltételek mellett adatnak el: a) Amerikai fajtájú szőlővesszők: I. osztályu sima vesszők ezre 12 K., II. osztályu sima vesszők ezre 6 K., I. osztályu gyökeres vesszők ezre 24 K., II. osztályu gyökeres vesszők ezre 12 K. b) Európai fajtájú szőlővesszők: 1. Bort-termő fajták: I. osztályu sima vesszők ezre 6 K., II. osztályu sima vesszők ezre 3 K., I. osztályu gyökeres vesszők ezre 12 K., II. osztályu gyökeres vesszők ezre 6 K. 2. Csemegefajták: I. osztályu sima vesszők ezre 10 K., II. osztályu sima vesszők ezre 5 K., I. osztályu gyökeres vesszők ezre 20 K., II. osztályu gyökeres vesszők ezre 10 K. 3. Európai szőlőfajtagyűjtemény: I. osztályu

sima vesszők ezre 30 K., II. osztályu sima vesszők ezre 15 K. c) Szőlőoltványok: Gyökeres fás szőlőoltványok ezre 200 K., sima zöld szőlőoltványok ezre 100 K. Az anyagnak csomagolási és a feladó vasuti állomásig való szállítási költségei az eladási árban bennfoglaltatnak. A vasuti vitelbér bevételt terheli. Egy vevőnek 20.000 drb. sima, 10.000 drb. gyökeres és 8000 drb. szőlőoltványnál több nem szolgáltatik ki. Részletes felvilágosítást ad mindenhol a kerületi borászati felügyelő, ahová a vételajánlatok is november hó 30-ig nyújtandók be.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Áthelyezés. Darányi miniszter Gajdásy Jenő nagyszabeni állattenyésztési felügyelőt az új nyitrai, s Meisner Ernő segesvári felügyelőt az új aradi kerületbe helyezte át.

— Szerb élőállatbehozatal tárgyában bécsi hiradás nyomán egy közlemény jelent meg a napisajtóban, mely szerint a magyar kormány indítatva érezte magát álláspontját annyiban megváltoztatni, hogy nem ellenzi többé bizonyos kontingentált mennyiségű élőállat behozatalát. A legilletékesebb helyről nyert felhatalmazás alapján közölhetjük, hogy e közleményből egy szó sem igaz, sőt ennek épp az ellenkezője az igaz. A magyar kormány egyetértésben az osztrák kormányval a meghatározottabban ragaszkodik azon régi álláspontjához ma is, hogy sem Szerbiából, sem a keleti államok bármelyikéből nem engedélyezi az élőállatbehozatalt.

— Az ideai komlóértékesítés Európa szerte hanyatlóban van, amennyiben a termelő helyeken alig van már eladatlan komló, s az vagy igen hibás minőségű, vagy valami prima, tehát még tartja a gazdája. A magyar komlóvidékeken is így van, annyira, hogy úgy a bácskai, mint a királyhágóntúli termelők kezén alig van 150—150 mm. Az értékesítés folyamata tehát nem gátoltatott — pedig ettől féltünk az október 1-én életbe lépett komlószármazási törvény miatt — de a nürnbergi komlóbörze valamennyi komlókereskedő (tehát a csehek) részvételével lefőzték az elbizakodott cseh termelők s általuk beugratott osztrák törvényhozás törekvését — hogy a saazi komló árát mesterségesen felcsigázzák. Miként történt ez? Arról más alkalommal lesz szó bővebben. Jeles dolog, hogy a saazi I. o. komló is alig birt 50 kilónként 150 koronára felevickélni addig, amíg a termelőtől kellett kieroszakolni a portékát, de már most hogy a sörgyárosok és exportőrök is kezdik beszerezni egész évi szükségletüket, most már emeli a városi kereskedelem a komló árát. Ezen dolgokra még visszatérünk! Mindkét komlóvidékünkön 140 korona lett a minimális ár 100 kilónként s átlagban 90 korona éretett el, de sok — hibás, véres, széttört — komlóért csak 50—60 koronát fizettek — sajnos! de a III. o. bajor é vidéki cseh komlók sem jártak jobban. Gyengébb gazdáink megint tanulhattak, hogy nem elég megtermelni a komlót, de annak szedésére, szárítására és zsákolására is gondot kell for-

ditani. Még Segesvárt időzik 3 4 cseh és bajor kereskedő — most szállítják el az összeszedett komlót — a segesvári vasuti állomás környéke most hemzseg a komlós fuvaroktól — most igazi komlópiaci jellegű mutat.

— Gazdasági előadások a műveltebb gazdák részére. A modern mezőgazdálkodás újabb vívmányainak megismertetése végett a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége ez idén is rendez az ország különböző vidékein a műveltebb gazdák részére előadásokat. Ez idén négy helyen lesz ily előadás a gazdasági akadémiai tanárok közreműködésével. Programját a vidéki gazdasági egyesületekkel történt megállapodások után teszi közzé a szövetség.

— Szerződési tárgyalások Szerbiával. Míg Belgrádban nagyon sötétnek látják a kereskedelmi tárgyalások kilátásait, Bécsből oly hírek érkeznek, melyek a szerződés létrejöttét már a közel jövőben bizonyosnak tekintik. A bécsi hiradások szerint a szerb fináncvámokra vonatkozó differenciák nem oly lényegesek, hogy azokon a tárgyalás megakadhatna. Az élőállatbehozatal teljesen ki lévén zárva, csakis a hus-behozatal körül vannak még nézeteltérések, egyrészt állategészségügyi szempontokból, másrészt a kontingensre nézve.

— Osztrák mezőgazdák az állategészségügyi egyezményről. Bécsből jelentik: A mező- és erdőgazdák klubja tegnap este a Hotel de France-ban Kolowrat Lipót gróf elnöklésével látogatott gyűlést tartott. Az elnök mindenekelőtt bejelentette, hogy Ebenhoch dr., az új földmivvelésügyi miniszter bejelentette a mező- és erdőgazdák klubjába való belépését. Ezután a Magyarországgal kötött állategészségügyi egyezményre tért át és kifejtette, hogy az osztrák kormány nem sikerült a Magyarországgal kötött új állategészségügyi egyezményben a prohibítív, illetve preventív intézkedéseket keresztülvinnie és ezért a mezőgazdáknak tiltakozniuk kell az ellen, mintha az új egyezmény Ausztriára nézve vívmány volna.

— Fajbaromfi kiosztás. A földmivvelésügyi kormány az idén is a legkiterjedtebb mértékben folytatja a nemes fajbaromfi kiosztást. A kiosztási tervet készen van a azokról a csere-baromfi kérés gazdasági egyesületeket már értesítették.

— A londoni magyar kiállítás. A londoni kereskedelmi kamara a londoni magyar kiállítás ügyében értekezletet tartott, amelyen kimondotta, hogy a londoni magyar kiállítás tervét melegen üdvözlö, a kiállítás érdekeit minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni fogja annál is inkább, mert a kiállítás révén a magyar és az angol gazdasági életre egyaránt értékes összeköttetéseket remél. Legutóbb Londonban Anglo Hungarian-szindikátus alakult, amely Budapesten angol magyar iparbankot, Pécs környékén agyagiparvállalatot, Mohácson börgyárat akar alapítani. Itt említjük meg, hogy a kiállítás igazgatósága elhatározta, hogy a kiállítás képzőművészeti és iparművészeti csoportját néhány napra a londoni kiállításra való elszállítás előtt Budapesten is bemutatja.

— Elvi döntés tejhamisítási ügyben. A földmivvelésügyi miniszter legutóbb kimondotta, hogy hamisított tej forgalomba hozata-

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!
Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél kormánylemezek.

Magasított acél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Acél [] gerendely.

Sürgöncim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci ut. 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivvelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányt is.

láért a felelősség nem a tejjgazdaság tulajdonosát terheli, hanem azt, aki a kérdéses időben a tejjgazdaságot tényleg vezeti.

— **Az ideai bortermés.** Már augusztus végén nyilvánvaló lett, hogy az ideai szőlőtermés meg sem közelíti az előző év bő termését. A magyar királyi szőlőszeti és borászati felügyelőségektől a földmívelésügyi miniszteriumba beérkezett jelentések szerint az ideai bortermés az ország legtöbb bortermelő vidékén a közepesen jóval alul maradt, mennyiségileg pedig gyenge. Abban sincs sok vigasztalás, hogy a termés minőségileg sokkal jobb, mint az előző év termésé. A szőlősgazdák az ideai borákkal meg vannak elégedve, mert a gyengébb minőségű must ára átlag 36–50 korona körül mozog hektoliterenként, míg a hegyi szőlők termésé, a finomabb borok mustjáért 60–80 koronát is szívesen ad a kereskedő. Legkevesebb a finomabb borvidékeken a termés.

— **Visszatelepítés Romániából.** A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségénél mintegy száz Bukarestben élő magyar munkás jelentkezett oly célból, hogy Magyarországon munkát vállaljanak. A munkások között több vizsgázott gépész, molnár, kovács, kőműves, mészáros, asztalos, cipész, kerekesszifjártó, szerelő, bogárnár és egyéb szakmunkás van, ezeken kívül napszámosok és földmivesek is jelentkeztek a visszavándorlásra. A hazakivándorló munkások teljes jegyzéke a szövetség Zrinyi-utcai irodájában kapható meg.

— **Gyümölcsünk sikere a mannheimi kiállításon.** A mannheimi jubilaris kertészeti kiállítás fővezetője, az odaváló polgármester, hosszabb levél kíséretében küldte meg a kiállításokat Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek, amelyben többek között őszinte szerencsekívánatait fejezte ki a szép sikerekhez és köszönetet mondott a magyar osztály tanulságos és praktikus rendezéseért és a külön katalógus kiadásáért. A magyar gyümölcs és kertészeti kellékek, úgy látszik, kellő méltánylásra találtak Mannheimban. A harminchárom kiállító közül huszonkettő kapott kitüntetést. Diszoklevelet kaptak: a budapesti kertészeti tanintézet, a magyar földmívelésügyi miniszterium és Biró Pál. Aranyérmeket: a kolozsvári gazdasági akadémia. Ezüstérmeket: az algyógyi és szentimrei földmívelőiskolák, a tarcali vincellériskola, Domahidy Viktor, Kende Zsigmond, a kecskeméti gazdasági egyesület, a nagybányai gazdasági egyesület, Csáky János, továbbá a makói hagyma és zöldség-kereskedelmi részvénytársaság. Bronzérmeket: a tordai és nagybocskói kertmunkásiskola, a ménesi vincellériskola, a zilahi állami faiskola, Eperjesy Albert, Koronghy Gyula. Pénzjutalmat: Bodnár Károly és jánoshalmi hitelszövetkezet.

— **A magyar szőlősgazdák és a kiegyezés.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgató-választmánya Zselén-szki Róbert gróf elnöklete alatt ülést tartott, melyen napirend előtt az elnök rámutatott a kiegyezésnek a szőlősgazdákat érdeklő két igen előnyös részletére. Ezek az új bortörvény egy éven belül való megalkotására vonatkozó kikötés, a másik a tokaji bor védelméről való rendelkezés. Rámutatott végül a borárok örvendetes emelkedésére, melyet az olasz bor kiküszöbölésének tulajdonít. Ennek természetes következménye lesz az újabb nagyobb mérvű telepítés. Ez ellen azonban, nehogy tulpródukción idézzen elő, küzdeni kell. Dobokay Lajos országos borászati kormánybiztos nyújtott ezután érdekes felvilágosításokat a kiegyezés megkötésének részleteiről, főleg arról, mi módon jött létre az osztrákoknak az új bortörvény alkotására vonatkozó kikötése, majd Drucker Jenő dr. igazgató számolt be a múlt választmányi ülés óta történtektől, a gépbemutatókról, gyűlésekről, a pécsi országos kongresszusról, végül a választmány egyhangulag elhatározta, hogy szőlőskörü taggyűlő mozgalmat indít meg, utalással az egyesületnek eddig elért sikereire.

— **A magyar gazdák németországi tanulmányutja.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a folyó nyáron tanulmányutat rendezett Németországba az ottani intenzívebb mezőgazdálkodás megismertetése végett. A tanulmányuton 60 előkelő magyar gazda vett részt és legközelebb részletes beszámoló jelenik meg, amelyet Buday Barna országgyűlési képviselő szerkeszt a tanulmányuton résztvevők közreműködésével.

— **Gazdatisztek gyűlése.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Budapesten Bujanovics Sándor udvari tanácsos elnöklete alatt választmányi ülést tartott, amelyen Jeszenszky Pál ügyvezető-igazgató előterjesztése alapján 20 új tagot vettek fel a tagok sorába, kikkel az egyesület tagjainak száma közel 1200-ra emelkedett. Foglalkozott továbbá a választmány a számadásokkal s megállapította, hogy az egyesület tiszta vagyona meghaladja a 100.000 koronát. Megszavazott továbbá 800 korona segélyt és végül tudomásul vette, hogy az egyesület által tervezett gazdatisztek árvái és gyermekei nevelésére szolgáló internátusra újabban ismét 3000 korona adomány folyt be.

— **Gabonabevásárlás a külföldön.** A félhivatalosan közzétett cáfolattal szemben ma ismét felmerült a hír, hogy a kormány a tavaszi vetések céljaira gabonát fog a külföldön bevásárolni. Minthogy különösen a németországi búzafajták alkalmasak a tavaszi vetésre, a magyar kormány valószínűleg az osztrák kormányhoz fog fordulni, hogy bizonyos mennyiségű németországi búza vámmentes beviteléhez hozzájáruljon. Ez annál fontosabb, mert már 100.000 métermázsza búzára, a mi pedig aránylag nem is nagy mennyiség, 620.000 korona vám volna fizetendő.

— **Házinyultenyésztő és értékesítő egyesületek.** A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a házinyultenyésztés előmozdítása céljából házinyultenyésztő egyesületek megalakítását határozta el. E községenként megalakítandó egyesületekben a kistenyésztők tömörülnek a házinyultenyésztés fejlesztésére és főleg kiegyenlített minőségű husállat és szőrme tömeges termelésére, amely egyesületek a Mezőgazdák Szövetkezetébe belépve, a szövetkezet gondoskodik a termék biztos és kedvező értékesítéséről. Az egyesületek alakítását megkönnyítendő, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének nyultenyésztési osztálya. (Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.) készséggel szolgál a m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyott alapszabály-tervezettel.

— **Visszavándorlók munkaközvetítő intézete.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, tekintettel arra, hogy az Amerikából való visszavándorlás mind nagyobb mérveket ölt, elhatározta, hogy Fiumében a hazatérők érdekében munkaközvetítő irodát létesít. E célból a belügyminiszter bizottságot küldött le Fiuméba, amely az új intézmény létesítésének lehetőségét a helyszínen tanulmányozza. A fiumei munkaközvetítő intézet már január 1 én megkezdte működését.

— **Az államgépgyárak vezérügynöksége.** A magyar kir. államgépgyárak és a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság között immár több mint másfél évtized óta fennálló vezérügynökségi szerződést a magyar királyi pénzügyminiszter további tíz évre meghosszabbította.

— **Mezőgazdák fakeskedelmi osztálya.** A Magyar mezőgazdák szövetkezete legutóbbi igazgatósági ülésén elhatározta, hogy ügykörét egy erdészeti és fakeskedelmi osztállyal bővíti ki. Az új ügyosztály feladata: erdők, erdőtermékek értékesítése és beszerzése és általában mindazon műveletek, amelyek az erdészeti termékek forgalomba hozatalával járnak.

— **Az őszi virágkiállítás.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület virágkiállítását íránt nemcsak a budapesti közönség érdekli, hanem külföldről is járt előkelő szakemberek is meglátogatták és a legnagyobb elismeréssel nyi-

latkoztak az egész kiállításról, de különösen a kolozsvári remek Chrysanthemumokról. A zsüri több kiállítót oklevéllel tüntetett ki.

— **Kivándorló milliók.** A Kertészeti Lapok legutolsó száma érdekes statisztikát közöl arról, hogy a Budapesten és környékén élő bolgár kertészek milyen óriási jövedelemre tesznek szert és hogy ezt a jövedelmüket rendszerint nem itt költik el, hanem hazaviszik Bulgáriába. A főváros zöldségszükségletének ugyyszólván háromnegyed részét a főváros körüli bolgár kertészek szállítják piacra. Ezen a révén a bolgár kertészek évenként körülbelül két millió korona tiszta jövedelemmel zárják le üzemiüket és ezt a pénzt összel hazaviszik Bulgáriába és ez tisztára elveszett a magyar mezőgazdaságra nézve. Schneideman német gazdasági attasé nemrégiben ismertette Geschoff J. K. tapasztalatait, aki két évvel ezelőtt, mint a nemzetközi szövetkezeti kongresszus bolgár kiküldöttje tanulmányozta a Budapest körüli bolgár kertészetet. Az ismertetés szerint Geschoff Budapesten 25 bolgár zöldségtermelő szövetkezetet talált, amelyek körülbelül 1200 bolgárt foglalkoztattak, mint szövetkezeti részeseket, munkásokat és zöldségelárusítókat. A szövetkezetek legnagyobb része régen dolgozik Budapesten. Tagjaik néha változnak, de az egyszerű munkába vett kerteket lehetőleg megtartják s hektáronként 165 korona bért is fizetnek. Ha látjuk azt az intenzitást, mellyel a bolgárok a konyhakertészetet üzik igazán fájó érzés fogja el az embert, hogy a magyar földből ezek az idevetődött idegenek micsoda hasznot képesek kivenni! Geschoff szerint átlag 7–8 évig jár fel a bolgár Magyarországra kertészkedni, aztán már hazájában 10–20 hold földet vásárol s nem vándorol többé munkaalkalom miatt más országba.

— **Cukorrépatermelők szervezkedése.** A biharmegyei gazdasági egyesület vezetése alatt most történt a vármegyei cukorrépatermelők szövetségének alakuló gyűlése, a melyhez a vármegye csaknem minden jelentékenyebb répatermelő gazdája csatlakozását jelentette be.

— **Száj- és körömfájás Máramarosban.** Máramaros-vármegye hetvenöt községe száj- és körömfájás miatt zár alatt van. A megyében sehol sem tartható vásár, mert a vásártartó községek is meg vannak fertőzve.

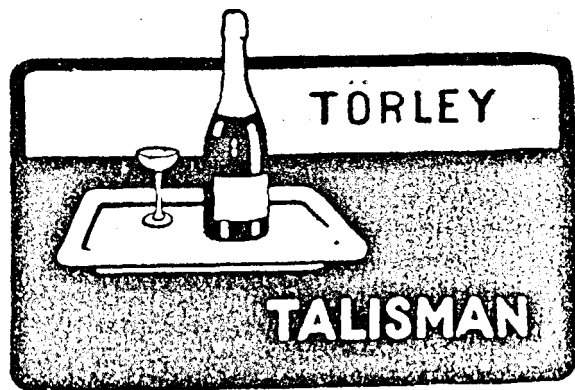
A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

NYILT-TÉR.

Ispáni állást keres

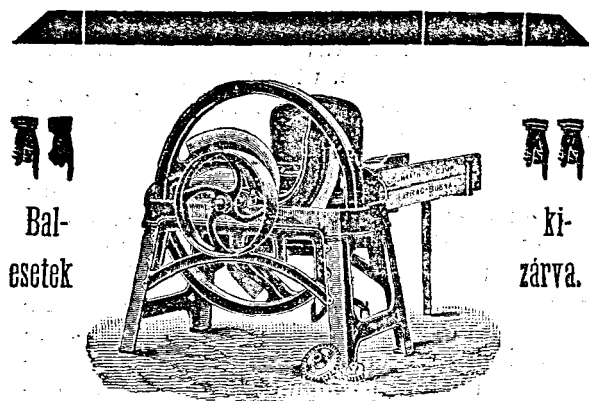
január elsejére.

Földmives iskolát kitűnő sikerrel végzett oltvány, szőlőtelepítés és kezelésben is jártas, önállóan működött, 28 éves.

megkeresést fizetés megjelölésével kér:

Csonka Pál Szentés, Rákóczi-tér 19.

2026 II

Bal-
esetek

ki-
zárva.

Minden nagyságban.

Szecska vágók,

Répa vágók,

1801. VI.

Darálómalmok,

Gőzölőkészülékek.

Kis- és nagybirtok részére.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

A legnagyobb állami és első díjjal
kifüzetve, hercegi tiszteletdíj stb.

**KOEHLER
FRIGYES**

kertművész és kertépítő
Kerttechnikai iroda:

BUDAPEST

VII., Gizella-ut 15. szám.

(lakás: VII., Csömöri-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése. ki-
vitele stb., stb.

Tajkerteszei képes-utmutató ki-
vánatra ingyen küldetik.
1903.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

CASPARI FRIGYES és Tsai
Medgyes Nagyküküllő megye

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes
faiskolai cikkeiket u. m. magonc,
kőmagu és csontár gyümölcs-
fákat, pöszméte és ribiszke cser-
jéket, málnákat, földiepret, disz-
cserjéket, gyümölcsfa vadonco-
kat, sövénynek valót, tűlevelű
fákat, rózsákat stb. 1906. I.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.
záloglevél kölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városok-
ban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os
záloglevelekben.

A jelzálogot felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a meg-
szavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazda-
sági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményt. 1001

Földbirtokot

keres 500 holdig haszonbérbe, vagy
kisebb birtokot

örökáron megvételre.

Ajánlatok czimzendők: **Elekes,**
Russ (Hunyad megye.)
2001 II

Nős gazdasági felvigyázó

ki magyarul, románul és lehetőleg németül is beszél,
az összes gazdasági teendőkben és állatok ápolásában
jártas és teljesen megbízható,

állandó állásba kerestetik.

Oly folyamodók, kik földmívelési iskolát végeztek,
előnybe részesülnek.

Folyamodványok a fizetési igények megjelölésével
a botfalui cukorgyár címére Botfalú küldendők.

2034

FISCHER és TSA NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
1.000.000 Élő sövény csemete
sétányfák, diszcserjék, tűlevelű-
fák, rózsák stb.

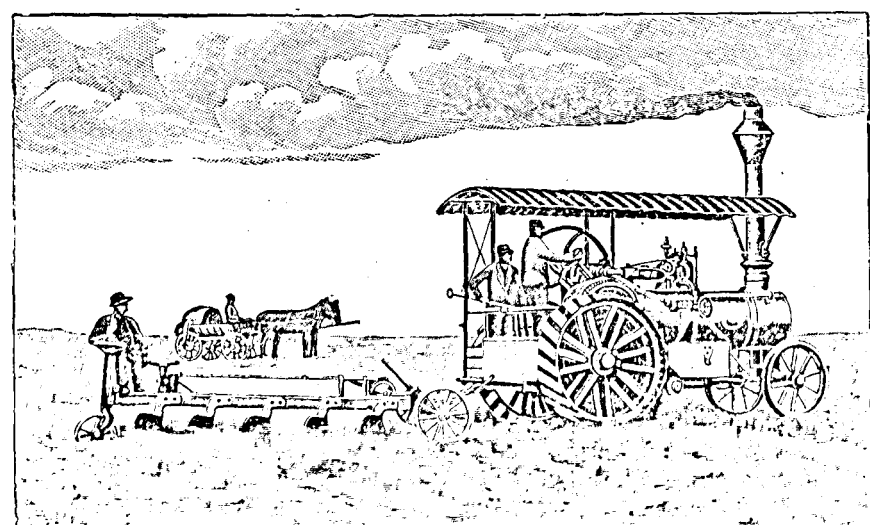
1.000.000 szőlőoltvány. Euro-
pai és amerikai sima és gyö-
keres vessző.
Különlegesség: Csemegeszőlő-
oltványok.

120
kat. hold
mívelési
terület.

30.000
Kiváló szép
besztercei és boszniai
szilvafa csemete.

Árjegyzék
Ingyen.

1985

UJ! Egygéprendszerű gőzzántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívá-
natra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

Egy gazdasági ispán,

aki gazdaságot szakértőleg tud kezelni, kisebbrendű gazdaságban tisztí vagy ispáni állást keres.

Ajánlatok kéretnek: 2039

Mezei István címen

Hadrév u. p. Gerend.

1908 január hó 1-sőjére
egy gépész kovácsot,
kerégyártót
s egy béres-gazdát

keresek. Mindhárom fiatal, erőteljes és józan életű legyen.

Fizetés megegyezés szerint.

Pályázók küldjék folyamodványukat

R. Biró Balázs urad. intéző címére,

== Pókafalvára. ==

Szőlő-
oltványokat
szállít, fajtis-
tassáért jót-
állva legdusab
választékban a
már évek óta

1996 II elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első s.ő. oltvány telep

tulajdonos: Caspari Frigyes.

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmege.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltetlen megbízhatóságáról.

Erdőőr keres- tetik

Béldi Tivadar

bodolai, háromszékmegei gazdaságához.

2032

Pályázhatnak olyanok, akik eddigi működésükről, erélyes és becsületes maguktartásáról, s egy helyen való hosszabb szolgálatokról megfelelő bizonyítványokat tudnak felmutatni, mely bizonyítványok vagy azok másolatai a fizetési feltételekkel együtt fennnevezett címére küldendők.

Használt,

de jó állapotban levő

koCSI eladó

Héjjasfalván,

2041

Cseh Sándor birtokosnál.

Román nyelvben

jártas szakképzett erdőőr hirdető erdőgazdaságban, hová a hiteles bizonyítványokkal felszerelt jelentkezési kérvény is intézendő, azonnali megfelelő alkalmazást nyerhet.

Id. Gróf Haller János

homoród-hévízi erdőgazdasága.

2035

Takarmányhiány

ellen biztos védelmet nyújt az eredeti amerikai

„OHIO“ tengeriszar-tépőgép,

egszersmind zöldtakarmányapritó- és szalmaszeccskavágógép.

Legolcsóbb és legbiztosabb gazdasági üzemgép az eredeti amerikai:

I. H. C. Benzinmotor

2—20 tényleges lóerőben: stabil rendszerű,
4—20 „ „ : kocsira szerelve.

Kimerítő ismertető leirással és elsőrangú referenciákkal szolgál:

Mo Cormick Harvesting Machine Comp.

2000

== magyarországi igazgatósága: ==

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.